

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії
від 26.08.2026 року

Здобувач ступеня доктора філософії Фокін Павло Володимирович, 15.05.1976 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 1998 році Ужгородський державний університет і отримав повну вищу освіту за спеціальністю «Технологія машинобудування» та здобув кваліфікацію «спеціаліст». З 1998 по 2020 рік працював як приватний підприємець в місті Ужгород. З 2020 року по сьогоднішній день працює директором Товариство з обмеженою відповідальністю «ЛьОВУШКА», виконав акредитовану освітньо-наукову програму.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», Міністерства освіти і науки України від «25» червня 2026 року № 380/01-04, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Пирого Ігоря Степановича, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет»;

Рецензентів – Піфка Олександра Олександровича, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет»;

Калинюка Степана Степановича, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри господарського права юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет»;

Офіційних опонентів – Мельничук Ольги Федорівни, доктора юридичних наук, професора, завідувачки кафедри публічно-правових дисциплін Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

Чорнописької Вікторії Зіновіївни, доктора юридичних наук, доцента, професорки кафедри цивільного права та процесу Інституту права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», на засіданні від «26» серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» Фокіну Павлу Володимировичу на підставі публічного захисту дисертації: «Конституційно-правові засади формування та реалізації освітньої політики в Україні» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет», Міністерства освіти і науки України, Ужгород.

Науковий керівник – Бисага Юрій Юрійович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, який є завершеною, самостійно виконаною кваліфікаційною науковою працею, у якій здійснено комплексне дослідження теоретико-правових, нормативних та інституційних засад формування і реалізації освітньої політики в Україні. У роботі одержано нові, науково обґрунтовані та практично значущі результати, спрямовані на розвиток конституційно-правової доктрини освітньої політики, визначення її сутності, принципів та місця у механізмі реалізації права на освіту, а також удосконалення нормативно-правових та інституційних засад її формування і реалізації. Вагоме значення мають розроблена автором концепція архітекτονіки механізму реалізації освітньої політики, визначення її основних моделей, а також комплексне осмислення особливостей трансформації освітньої політики в умовах воєнного стану. Наукову та практичну цінність становлять сформульовані автором положення щодо забезпечення безперервності реалізації права на освіту, збереження його сутнісного змісту в умовах кризових правових

режимів та подальшого вдосконалення конституційно-правового забезпечення освітньої політики в Україні. Дисертаційне дослідження відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами)).

Здобувач має 8 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті у наукових фахових виданнях України:

1. Фокін П.В. Суспільна участь у формуванні державної політики в освіті: роль громадських організацій та освітніх ініціатив. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Право»*. 2025. Вип. 88. Ч.4. С. 226-231.

2. Фокін П.В. Сутність освітньої політики як конституційно-правової категорії. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 3. Ч. 1. С. 167-174.

3. Фокін П.В. Генеза освітньої політики: філософсько-правовий аспект. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 12 (52). С. 2962-2974.

У дискусії взяли участь голова разової спеціалізованої вченої ради, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Мельничук Ольга Федорівна, доктор юридичних наук, професор, завідувачка кафедри публічно-правових дисциплін Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського: «Шановний Павле Володимировичу, у дисертаційному дослідженні Вами здійснено ґрунтовний історико-доктринальний аналіз становлення та розвитку освітньої політики, у межах якого охоплено значний масив наукових підходів, філософсько-правових концепцій та історичних передумов її формування. Водночас хотілося б, почути Вашу позицію щодо того, які саме закономірності Ви вважаєте визначальними для еволюції освітньої політики, які етапи її поступової конституціоналізації можна виокремити та які історико-правові чинники, на Вашу думку, справили найбільш істотний вплив на формування сучасної моделі державної освітньої

політики України?».

Чорнописька Вікторія Зіновіївна, доктор юридичних наук, доцент, професорка кафедри цивільного права та процесу Інституту права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка»: «Шановний Павле Володимировичу, одним із важливих і концептуально цікавих результатів Вашого дослідження є розмежування сутнісного, незмінного змісту права на освіту та адаптивних способів його реалізації в умовах воєнного стану. У цьому контексті хотілося б почути Вашу позицію щодо того, за якими юридично значущими критеріями Ви розмежовуєте гарантії, що становлять невід'ємний сутнісний зміст права на освіту та мають зберігатися навіть за надзвичайних умов, і адаптивні механізми його реалізації, які можуть змінюватися залежно від безпекових, організаційних та інших обставин?».

Піфко Олександр Олександрович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет»: «Шановний Павле Володимировичу, у дисертаційному дослідженні обґрунтовано необхідність адаптації форм і механізмів реалізації права на освіту до безпекових умов воєнного стану, зокрема через запропоновану Вами двошарову конструкцію його реалізації, що поєднує сутнісний та адаптивний рівні. Водночас хотілося б почути позицію автора щодо критеріїв припинення дії такого адаптивного режиму, які саме юридичні та фактичні обставини, на Вашу думку, мають свідчити про відновлення належних умов для повернення до звичайних форм реалізації права на освіту та які правові механізми повинні гарантувати, щоб тимчасові адаптаційні заходи, запроваджені в умовах воєнного стану, не набували характеру постійних елементів освітньої політики?».

Калинюк Степан Степанович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри господарського права юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет»:

«Шановний дисертанте, одним із важливих положень Вашого дослідження є обґрунтування позитивних зобов'язань держави щодо забезпечення реальної здійсненності права на освіту, зокрема через встановлення певного конституційного мінімуму його гарантування. Водночас в умовах воєнного стану реалізація таких зобов'язань безпосередньо залежить від наявності матеріальних, фінансових та організаційних можливостей держави. У зв'язку з цим хотілося б почути більш детальну позицію щодо того, які критерії, на Вашу думку, мають визначати допустимі межі виконання позитивних зобов'язань держави у сфері освіти за умов обмеженості ресурсів та яким чином у такій ситуації повинні співвідноситися конституційний обов'язок держави забезпечувати право на освіту, принцип пропорційності та вимога реалістичності його виконання?».

Пирога Ігор Степанович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет»: «Шановний Павле Володимировичу, одним із важливих результатів Вашого дослідження є обґрунтування принципу конституційної безперервності освітньої політики, відповідно до якого держава зобов'язана забезпечувати реальну здійсненність права на освіту навіть в умовах воєнного стану шляхом адаптації форм і механізмів його реалізації без втрати змісту цього права. Водночас запропонований принцип становить інтерес з огляду на його місце в системі конституційних принципів та співвідношення із суміжними за змістом засадами. У зв'язку з цим хотілося б почути Вашу позицію щодо того, чи розглядаєте Ви конституційну безперервність освітньої політики як самостійний конституційно-правовий принцип, чи як похідну конструкцію, а також які критерії дозволяють визначити його самостійне нормативно-правове значення».

Результати відкритого голосування:

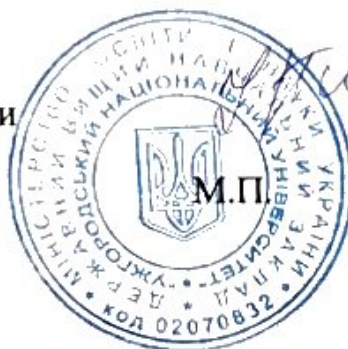
«За» ____ 5 ____ членів ради,

«Проти» ____ 0 ____ членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Фокіну Павлу Володимировичу, ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Ігор ПИРОГА